

2017 M. ISTORIJOS VALSTYBINIO BRANDOS EGZAMINO UŽDUOTIES

VERTINIMO INSTRUKCIJA

Pagrindinė sesija

Kiekvieno iš 01–25 klausimų teisingas atsakymas vertinamas 1 tašku.

Kl. nr.	01	02	03	04	05	06	07	08	09	10
Ats.	A	C	C	C	C	C	B	D	B	A

Kl. nr.	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
Ats.	C	A	A	B	B	D	C	B	A	C

Kl. nr.	21	22	23	24	25
Ats.	A	D	D	–	D

Kandidatas atsakymus į 26–55 klausimus **gali suformuluoti savais žodžiais**. Ar atsakymų turinys yra teisingas, sprendžia egzamino užduoties vertintojai.

Kl. nr.	Atsakymai	Taškai	Pastabos
26	<p><i>Metai</i> – 1251 m.</p> <p><i>Paaiškinimas</i> Galimi atsakymai: siekė sustabdyti ordinų agresiją; siekė susieti Lietuvą su krikščioniškąja Europa; siekė įtvirtinti savo valdžią / karūnuotis.</p>	2	<p><i>Taškas</i> skiriamas, kai pateiktas vienas teisingas atsakymas.</p> <p><i>2 taškai</i> skiriami, kai pateikti du teisingi atsakymai.</p>
27	<p>1. Lietuvoje leista veikti pranciškonams ir dominikonams. 2. Nedraudžiama Lietuvos gyventojams priimti krikštą. 3. Leidžiama atlikinėti krikščioniškas apeigas / sakyti pamokslus.</p> <p><i>Citata</i> Galimi atsakymai: „dėl brolių iš teutonų namo magistro [daromų] žiaurių...“ „kad tik mūsų nevalgintų anksčiau minėti kankintojai...“</p>	3	<p><i>Taškas</i> skiriamas, kai pateiktas vienas teisingas atsakymas.</p> <p><i>2 taškai</i> skiriami, kai pateikti du teisingi atsakymai.</p> <p><i>3 taškai</i> skiriami, kai pateikti trys teisingi atsakymai.</p>
28	<p>Galimi atsakymai: bajorai priimtų krikščionybę; krikščionys bajorai galėtų paveldėti turta; bajorai atliktų karinę tarnybą; užsitikrinti bajorų palankumą / stiprinti bajorų luomą; sulyginti bajorus teisių atžvilgiu su vienos karūnos pavaldiniais.</p>	2	<p><i>Taškas skiriamas</i>, kai pateiktas vienas teisingas atsakymas.</p> <p><i>2 taškai skiriami</i>, kai pateikti du teisingi atsakymai.</p>
29	<p><i>Mindaugo</i> Galimi atsakymai: krikštas sudarė prielaidas Mindaugui tapti Lietuvos</p>	2	<p><i>Taškas</i> skiriamas, kai pateiktas vienas teisingas atsakymas.</p>

Kl. nr.	Atsakymai	Taškai	Pastabos
	karaliumi; atsirado galimybė perimti Vakarų Europos kultūros pasiekimus / suartėti su Vakarų Europa; pristabdė kryžiuočių puldinėjimą. <i>Jogailos</i> Galimi atsakymai: krikštas įtvirtino krikščionybę Lietuvoje; krikštas sudarė prielaidas formuotis luominei visuomenei; perėmė Vakarų Europos kultūrą; buvo atimtas iš kryžiuočių pretekstas puldinėti LDK.		2 taškai skiriami, kai pateikti du teisingi atsakymai.
30	1. Kryžiuočių plėšikavimas ir žudymas. 2. Kryžiuočiai nesistengė krikštyti. <i>Paaiškinimas</i> Lietuvos krikšto metu žemaičius valdė ordinas.	3	Taškas skiriamas, kai pateiktas vienas teisingas atsakymas. 2 taškai skiriami, kai pateikti du teisingi atsakymai. 3 taškai skiriami, kai pateikti trys teisingi atsakymai.
31	Galimi atsakymai: leisti krikštytis savo noru; leisti, kad krikštytų Jogaila ir Vytautas; „pastatytų mūsų krašte katedrą ir bažnyčių“.	2	Taškas skiriamas, kai pateiktas vienas teisingas atsakymas. 2 taškai skiriami, kai pateikti du teisingi atsakymai.
32	1. Lietuva, kaip ir kitos Europos tautos, priima krikščionybę. 2. Krikščionybę Lietuva priima paskutinė Europoje.	2	Taškas skiriamas, kai pateiktas vienas teisingas atsakymas. 2 taškai skiriami, kai pateikti du teisingi atsakymai.
33	Galimi atsakymai: kryžiuočių puldinėjimai stabdė krikšto priėmimą; siekis išlaikyti pagonybę; LDK valdovai dvejojo, kurią krikščionybės kryptį pasirinkti.	2	Taškas skiriamas, kai pateiktas vienas teisingas atsakymas. 2 taškai skiriami, kai pateikti du teisingi atsakymai.
34	<i>Doktrina</i> – liberalizmas. <i>Politinis</i> Galimi atsakymai: laisvė, nepažeidžiant įstatymų, siekti užsibrėžto tikslo; apriboti valstybės funkcijas. <i>Ekonominis</i> Galimi atsakymai: galimybė konkuruoti gamybos procese; galimybė konkuruoti kapitalu; prekybos laisvė; privачios nuosavybės akcentavimas.	3	Taškas skiriamas, kai pateiktas vienas teisingas atsakymas. 2 taškai skiriami, kai pateikti du teisingi atsakymai. 3 taškai skiriami, kai pateikti trys teisingi atsakymai.
35	<i>Doktrina</i> – konservatizmas. <i>Politinis</i> Galimi atsakymai: šalies politinis stabilumas;	3	Taškas skiriamas, kai pateiktas vienas teisingas atsakymas. 2 taškai skiriami, kai pateikti du teisingi atsakymai.

Kl. nr.	Atsakymai	Taškai	Pastabos
	priešiškumas revoliuciniams judėjimams; monarchijos išsaugojimas. <i>Kultūrinis</i> Ištikimybė religijai / tradicijoms.		3 taškai skiriami, kai pateikti trys teisingi atsakymai.
36	<i>Doktrina</i> – socializmas / komunizmas. <i>Politinis</i> Galimi atsakymai: nuolatinė ir neišvengiama klasių kova; revoliucijos būtinumas; proletariato iškėlimas; valdžia tarnauja išnaudotojams. <i>Socialinis</i> Galimi atsakymai: socialinių klasių panaikinimas; privatinės nuosavybės panaikinimas; socialinių klasių priešiškus.	3	<i>Taškas</i> skiriamas, kai pateiktas vienas teisingas atsakymas. 2 taškai skiriami, kai pateikti du teisingi atsakymai. 3 taškai skiriami, kai pateikti trys teisingi atsakymai.
37	<i>Nuosavybės formos</i> A šaltinyje reikalaujama gerbti privatinę nuosavybę, o C šaltinyje teigiama, kad ji turi būti panaikinta. <i>Paaiškinimas</i> Skirtingas požiūris atsirado dėl proletariato išnaudojimo / didžiulės socialinės nelygybės visuomenėje.	2	<i>Taškas</i> skiriamas, kai pateiktas vienas teisingas atsakymas. 2 taškai skiriami, kai pateikti du teisingi atsakymai.
38	<i>Religijos laisvė</i> B šaltinyje pasisakoma už religijos laisvę, o C šaltinyje teigiama, kad „religijos laisvės idėjos reiškė tik laisvosios konkurencijos viešpatavimą.“ <i>Paaiškinimas</i> Skirtingas požiūris atsirado todėl, kad bažnyčia buvo laikoma valdančiųjų įrankiu esamai tvarkai išsaugoti; Filosofinės šaltinių autorių pažiūros (ateizmas).	2	<i>Taškas</i> skiriamas, kai pateiktas vienas teisingas atsakymas. 2 taškai skiriami, kai pateikti du teisingi atsakymai.
39	Galimi atsakymai: komunizmo žlugimas (pagrindimas – laidotuvės, karsto nešimas); nesėkminga M. Gorbačiovo politika (pagrindimas – laidoja komunizmą); komunizmo kūrėjų nuostaba, kad jų idėjos žlugo (pagrindimas – K. Marksas, J. Stalinas, V. Leninas stebisi komunizmo laidotuvėmis).	2	<i>Taškas</i> skiriamas, kai pateiktas vienas teisingas atsakymas arba nurodytos dvi idėjos. 2 taškai skiriami, kai pateikti du teisingi atsakymai.
40	<i>Politinė</i> Žmogaus politinių laisvių / demokratijos ignoravimas. <i>Ekonominė</i> Galimi atsakymai: privatinės nuosavybės ignoravimas; prekybos laisvės suvaržymas.	2	<i>Taškas</i> skiriamas, kai pateiktas vienas teisingas atsakymas. 2 taškai skiriami, kai pateikti du teisingi atsakymai.
41	Liberalizmas patvirtino konkurencijos reikšmę	3	<i>Taškas</i> skiriamas, kai pateiktas

Kl. nr.	Atsakymai	Taškai	Pastabos
	<p>visuomenės pažangai, skelbė prigimtines žmonių laisves ir teises.</p> <p>Konservatizmas patvirtino moralinių principų išsaugojimo, tradicijų vertę, evoliucinių pertvarkymų svarbą.</p> <p>Socializmas parodė valstybinės nuosavybės funkcionavimo neefektyvumą, socialinio teisingumo išryškinimas.</p> <p><i>Galimos ir kitos teisingų atsakymų formuluotės. Ar atsakymų turinys yra teisingas, sprendžia egzamino užduoties vertintojai.</i></p>		<p>vienas teisingas atsakymas.</p> <p><i>2 taškai</i> skiriami, kai pateikti du teisingi atsakymai.</p> <p><i>3 taškai</i> skiriami, kai pateikti trys teisingi atsakymai.</p>
42	<p>A. Smetona nurodo, jog tautos išsaugojimui yra būtina valstybė.</p>	1	<p><i>Taškas</i> skiriamas, kai pateiktas teisingas atsakymas.</p>
43	<p><i>Demokratinio</i> – šį valdymo būdą kritikuoja dėl partinių vaidų.</p> <p><i>Totalitarinio</i> – šį valdymo būdą kritikuoja dėl prievartos ir smurto įsigalėjimo valstybėje, dėl rasizmo, privatinės nuosavybės panaikinimo.</p> <p><i>Paaiškinimas</i> Autoritarizmui jis teikia pirmenybę dėl valstybinių interesų suvokimo. Autoritarizmui jis teikia pirmenybę dėl istorinės patirties (Italija).</p>	3	<p><i>Taškas</i> skiriamas, kai pateiktas vienas teisingas atsakymas.</p> <p><i>2 taškai</i> skiriami, kai pateikti du teisingi atsakymai.</p> <p><i>3 taškai</i> skiriami, kai pateikti trys teisingi atsakymai.</p>
44	<p>1. Demokratinio valdymo ir jos saugojimu.</p> <p>2. Prievartos nenaudojimu / tautinės santaikos užtikrinimas.</p>	2	<p><i>Taškas skiriamas</i>, kai pateiktas vienas teisingas atsakymas.</p> <p><i>2 taškai</i> skiriami, kai pateikti du teisingi atsakymai.</p>
45	<p><i>Ekonominis</i> Suteikti žemės valstiečiams ir sudaryti geras sąlygas jiems ūkininkauti. Darbininkas turėtų gauti didesnes teises įmonėse.</p> <p><i>Politinis</i> Valdžios renkamumo užtikrinimas / demokratijos išsaugojimas.</p>	2	<p><i>Taškas</i> skiriamas, kai pateiktas vienas teisingas atsakymas.</p> <p><i>2 taškai</i> skiriami, kai pateikti du teisingi atsakymai.</p>
46	<p>A. Smetona teigia, kad Lietuvai gali būti palanki Italijos įtaka / gresia nacių Vokietijos ir sovietų Rusijos ekspansijos pavojus.</p> <p>K. Grinius teigia, kad Lietuvai pavojinga sekti Musolinio / Lenino-Trockio socialiniais eksperimentais.</p> <p>A. Stulginskis teigia, kad Lietuvai reikėtų palaikyti gerus</p>	3	<p><i>Taškas</i> skiriamas, kai pateiktas teisingas atsakymas.</p> <p><i>2 taškai</i> skiriami, kai pateikti du teisingi atsakymai.</p> <p><i>3 taškai</i> skiriami, kai pateikti</p>

Kl. nr.	Atsakymai	Taškai	Pastabos
	santykius su kaimyninėmis valstybėmis / remti Tautų Sąjungos veiklą (palaikyti visuotinį nusiginklavimą).		trys teisingi atsakymai.
47	1. Tautininkų sąjungos autoriteto iškėlimas. Pagrindimas – tautininkai prilyginami žvaigždėms, užrašas „Autoritetas“. 2. Opozicinės partijos nušalintos nuo dalyvavimo valstybės valdyme / autoritarizmo įtvirtinimas ir parlamentarizmo sunaikinimas. Pagrindimas – politinės partijos stovi nuošalyje.	2	<i>Taškas</i> skiriamas, kai pateiktas vienas teisingas atsakymas arba nurodytos dvi idėjos. <i>2 taškai</i> skiriami, kai pateikti du teisingi atsakymai.
48	Demokratijos išsaugojimas. Tik demokratinis valdymas gali užtikrinti valstybės pažangą. Valstybės tarptautinis saugumas . Lietuvos tarptautinė padėtis yra pavojinga, todėl būtina rūpintis saugumu. <i>Galimos ir kitos teisingų atsakymų formuluotės. Ar atsakymų turinys yra teisingas, sprendžia egzamino užduoties vertintojai.</i>	4	<i>Taškas</i> skiriamas, kai pateikta viena teisinga nuostata. <i>2 taškai</i> skiriami už teisingą nuostatą ir jos įvertinimas arba dvi teisingas nuostatas (be įvertinimo). <i>3 taškai</i> skiriami, kai pateiktos dvi teisingos nuostatos ir vienas įvertinimas. <i>4 taškai</i> skiriami, kai pateikti visi keturi teisingi atsakymai.
49	1. Atvira / vieša diplomacija. 2. Tautų apsisprendimas kurti nepriklausomas valstybes. / Leidimas susikurti nepriklausomoms valstybėms. 3. Kolektyvinis saugumas (įkurti tarptautinę organizaciją). <i>Paaiškinimas</i> Pagrindinis šių principų tikslas buvo užtikrinti Europoje taiką / stabilumą.	4	<i>Taškas</i> skiriamas, kai pateiktas vienas teisingas atsakymas. <i>2 taškai</i> skiriami, kai pateikti du teisingi atsakymai. <i>3 taškai</i> skiriami, kai pateikti trys teisingi atsakymai. <i>4 taškai</i> skiriami, kai pateikti keturi teisingi atsakymai.
50	Turėjo būti išvesta vokiečių kariuomenė. / Konfliktai turėjo būti sprendžiami taikiu būdu. Rusijos teritorijoje turėjo būti užtikrintas tautų apsisprendimo principas.	2	<i>Taškas</i> skiriamas, kai pateiktas vienas teisingas atsakymas. <i>2 taškai</i> skiriami, kai pateikti du teisingi atsakymai.
51	<i>Panašumas</i> – buvo taikoma tautų apsisprendimo teisė / teigiama, kad tautoms reikia suteikti daugiau laisvės. <i>Skirtumas</i> – Austrijos-Vengrijos tautoms buvo reikalaujama suteikti autonomines teises, o Lenkijai – nepriklausomybę.	2	<i>Taškas</i> skiriamas, kai pateiktas vienas teisingas atsakymas. <i>2 taškai</i> skiriami, kai pateikti du teisingi atsakymai.
52	<i>Idėjos</i> Tautų konfliktiškumas ir tik savų interesų paisymas. Britai nesikiša į tarptautinius konfliktus.	3	<i>Taškas</i> skiriamas, kai pateiktas vienas teisingas atsakymas. <i>2 taškai</i> skiriami, kai pateikti

Kl. nr.	Atsakymai	Taškai	Pastabos
	<i>Paaiškinimas</i> – D. Loidas Džordžas pernelyg sureikšmino mažų tautų konfliktiškumą ir abejojo konfliktų išsprendimo galimybėmis.		du teisingi atsakymai. <i>3 taškai</i> skiriami, kai pateikti trys teisingi atsakymai.
53	Galimi atsakymai: Tautų Sąjungos sureikšminimas (pagrindimas – Tautų Sąjunga vaizduojama kaip burbulas). Idealistinis / naivus požiūris į esamas Europos problemas (pagrindimas – dubuo su burbulais). Vilsono įsitikinimas savo idėjų teisingumu (pagrindimas – tikisi išspręsti daug kilusių problemų (burbulai). Tautų Sąjunga – vienas iš idealistinių burbulų / viena iš idealistinių idėjų (ant dubens parašyta „idealizmas“).	3	<i>Taškas</i> skiriamas, kai pateiktas vienas teisingas atsakymas arba 3 teisingos idėjos be pagrindimo. <i>2 taškai</i> skiriami, kai pateikti du teisingi atsakymai. <i>3 taškai</i> skiriami, kai pateikti trys teisingi atsakymai.
54	1. Lenkų (Gdansko) koridorius. <i>Valstybės</i> Vokietija ir Lenkija. 2. Klaipėdos kraštas. <i>Valstybės</i> Vokietija / Prancūzija ir Lietuva. 3. Vilniaus kraštas. <i>Valstybės</i> Lietuva ir Lenkija.	3	<i>Taškas</i> skiriamas, kai pateiktas vienas teisingas atsakymas arba įvardijamos trys teritorijos. <i>2 taškai</i> skiriami, kai pateikti du teisingi atsakymai. <i>3 taškai</i> skiriami, kai pateikti trys teisingi atsakymai.
55	1. Dėl skirtingų tautų interesų (nacionalizmo) kilo ilgalaikiai teritoriniai konfliktai (sudėtinga buvo nustatyti valstybių sienas). 2. Silpnos Tautų Sąjungos galios neleido efektyviai užtikrinti taikos pasaulyje. 3. Dėl demokratijos valdymo tradicijos nebuvimo (ypač Rytų Europoje) ilgainiui įsitvirtino diktatūrinis / autoritarinis valdymas. 4. Naujų ideologijų (fašizmas, nacizmas, bolševizmas) atsiradimas kėlė įtampą tarp tautų. <i>Galimos ir kitos teisingų atsakymų formuluotės. Ar atsakymų turinys yra teisingas, sprendžia egzamino užduoties vertintojai.</i>	3	<i>Taškas</i> skiriamas, kai pateiktas vienas teisingas atsakymas arba nurodytos trys priežastys. <i>2 taškai</i> skiriami, kai pateikti du teisingi atsakymai. <i>3 taškai</i> skiriami, kai pateikti trys teisingi atsakymai.